

HØYESTERETTS KJÆREMÅLSUTVALG

Den 11. april 2005 ble det av Høyesteretts kjæremålsutvalg bestående av dommerne Aasland, Matningsdal og Skoghøy i

HR-2005-00580-U, (sak nr. 2005/88), sivil sak, kjæremål:

Robert Robertsen

(advokat Henrik Jensen)

mot

staten v/Justisdepartementet

avsagt slik

KJENNELSE:

- (1) Saken gjelder kjæremål over lagmannsrettens gebyrfastsettelse og krav om innbetaling av gebyr fra prosessfullmektig.
- (2) Ved Borgarting lagmannsretts dom av 9. februar 2004 ble advokat Robert Robertsens klient dømt til å betale saksomkostninger for tingretten og lagmannsretten til syv forsikringsselskaper. I tillegg ble han dømt til å dekke motpartens andel av utgifter til de fagkyndige meddommerne. Lagmannsretten avsa dom i tre ankesaker som var forent til felles behandling.
- (3) Lagmannsretten beregnet ankegebyr for sakene, og ved brev av 19. februar 2004 sendte retten faktura til advokat Robertsen. Det var beregnet ankegebyr for tre saker med 50 920 kroner per sak. Ankeforhandlingene varte i 15 dager. I tillegg ble det fakturert en halvpart av utgiftene til de fagkyndige meddommerne i saken. Det var tidligere betalt inn et forskudd i forbindelse med oppnevning av meddommere.
- (4) Advokat Robertsens klient ble av fylkesmannen ikke innvilget fritak for rettsgebyret, og lagmannsretten krevde ved brev av 8. oktober 2004 restbeløpet innbetalt. Det ble purret på betalingen ved brev av 28. oktober 2004. I brevet ble det fra lagmannsrettens side minnet om at advokaten er solidarisk ansvarlig med sin klient etter rettsgebyrloven § 2 tredje ledd. Ved brev av 16. november klargjorde lagmannsretten igjen solidaransvaret, og ved brev av 30. november holdt lagmannsretten advokat Robertsen ansvarlig for gebyret på grunnlag av solidaransvar.
- (5) Advokat Robertsen erklærte 16. desember 2004 kjæremål til Høyesteretts kjæremålsutvalg.

Staten v/Justisdepartementet er satt opp som motpart, og forsikringsselskapene som var motparter i den underliggende saken for Borgarting lagmannsrett, er ved kjæremålet prosessvarslet. I kjæremålet bestrides det fremsatte rettsgebyrkravet, og det anføres at dette mangler hjemmel.

- (6) Ved prosesskrift av 9. februar 2005 fra advokat Henrik Jensen som nå representerer advokat Robertsen, er anførselene utdypet. Det anføres i det vesentlige følgende:
- (7) Kjæremålet gjelder så vel gebyrberegningen som grunnlaget for å gjøre gjeldende solidaransvar mot advokat Robertsen.
- (8) Kjæremålsfristen begynte først å løpe 16. november 2004 idet dette er første gang lagmannsretten gjør gjeldende solidaransvar mot advokat Robertsen. Det var først etter dette brevet Robertsen hadde foranledning til å angripe gebyrberegningen for eget vedkommende. Under enhver omstendighet innebærer lagmannsrettens gebyrhenstand i påvente av fylkesmannens avgjørelse av spørsmålet om fri sakførsel, at kjæremålsfristen ble suspendert.
- (9) Hva gjelder gebyrberegningen, anføres at denne er uhjemlet fordi det kreves gebyr for hver av de sakene som ble forent. Gebyret blir da svært høyt, og dette selv om det ikke foreligger noen merbelastning på domstolene, idet alle sakene er identiske. Da rettsgebyrloven ble endret og det ble innført gebyr i forhold til antall rettsdager, var lovgiver ikke klar over domstolenes praksis for gebyrberegning ved forening av saker. Den praksis som følger av Rt. 1994 side 669, kan ikke videreføres etter lovendringen. Det var ved lovendringen et sentralt poeng at gebyret skulle korrespondere med ressursbruken.
- (10) Subsidiært gjøres det gjeldende at forsikringsselskapenes ansvar for utgifter til meddommerne, jf. tvistemålsloven § 169, er prinsipalt i forhold til advokat Robertsens solidaransvar med sin klient. Retten har hjemmel til å kreve selskapene etter denne bestemmelsen, og dette må altså gjøres før advokat Robertsen holdes ansvarlig.
- (11) Robert Robertsen har nedlagt slik påstand:
  - ”1. Advokat Robert Robertsen frifinnes.
  2. Advokat Robert Robertsen tilkjennes sakens omkostninger.”
- (12) Staten v/Justisdepartementet har inngitt tilsvaer, og anfører i det vesentlige:
- (13) Kjæremålet må avvises idet kjæremålsfristen begynte å løpe 19. februar 2004. Fristen må være den samme for Robertsen som for hans klient, idet solidaransvar fremgår av loven. Det kan ikke være av betydning at lagmannsretten først senere gjorde Robertsen oppmerksom på solidaransvaret.
- (14) Lagmannsrettens gebyrberegning etter rettsgebyrloven § 8 er korrekt, og i samsvar med lang praksis. Det er ikke holdepunkter i forarbeidene til endringslov av 14. desember 2001 nr. 96 for at det var tilsiktet noen endring på dette punktet. Ved endringen la man stor vekt på at reglene skulle være så enkle som mulig å anvende.
- (15) Staten v/Justisdepartementet har nedlagt slik påstand:
  - ”1. Kjæremålet avises.
  2. Subsidiært: Lagmannsrettens beslutning 19. februar 2004 stadfestes.

3. Staten tilkjennes saksomkostninger for Høyesteretts kjæremålsutvalg med 1500 kr.”

- (16) Advokat Steinfeldt har på vegne av de prosessvarslede forsikringsselskapene inngitt kommentarer. Det anføres at kjæremålsfristen er ute. Robertsen har ikke bedt om oppreisning for fristoversittelse. Videre anføres at forsikringsselskapenes solidaransvar er opphørt idet advokat Robertsens klient er idømt saksomkostninger og således hefter også for utgifter til meddommerne, jf. tvistemålsloven § 171. Advokat Robertsen er imidlertid solidarisk ansvarlig etter rettsgebyrloven § 2 tredje ledd jf. rettsgebyrforskriften § 3-1.
- (17) Det er ikke nedlagt noen påstand.
- (18) Høyesteretts kjæremålsutvalg skal bemerke:
- (19) Kjæremålet retter seg mot lagmannsrettens avgjørelse om rettsgebyr og sideutgifter. Avgjørelsen kan i medhold av rettsgebyrloven § 5a nr. 1 påkjæres til Høyesteretts kjæremålsutvalg.
- (20) Utvalget må først ta standpunkt til om kjæremålet er rettidig. Rettsgebyrloven inneholder ingen særregler om kjæremålsfristen. Fristen i denne sak må da være den ordinære på en måned regnet fra advokat Robertsen mottok lagmannsrettens beregning av gebyr og sideutgifter i brev av 19. februar 2004. Fristen avbrytes ikke ved at advokat Robertsen søkte fylkesmannen om fritak for gebyr og sideutgifter.
- (21) Det følger av rettsgebyrloven § 2 tredje ledd at advokat Robertsen hefter solidarisk med sin part for rettsgebyret, og fristen for kjæremål over gebyrberegningen må også for ham løpe fra mottakelsen av lagmannsrettens brev av 19. februar 2004.
- (22) Advokat Robertsen har også angrepet kravet mot ham for så vidt gjelder sideutgifter. Det fremgår imidlertid at disse, sammen med det avkrevde rettsgebyr for en av de tre sakene som ble forent, ble dekket dels gjennom et forskudd på 125 000 kroner, dels ved en etterfølgende innbetaling på 19 773,75 kroner. Det er således rettsgebyret for de to øvrige sakene som står til rest. Som det fremgår, er kjæremålet over gebyrberegningen erklært for sent, og det er ikke søkt om oppreisning. Kjæremålet må derfor avvises.
- (23) Utvalget finner likevel grunn til å tilføye:
- (24) Ankeforhandlingen i de tre sakene som ble undergitt felles behandling for lagmannsretten i medhold av tvistemålsloven § 98 første ledd, tok 15 dager. Etter rettsgebyrloven § 8 første ledd består rettsgebyret av et inngangsgebyr og – for saker som varer mer enn én dag – et tilleggsgebyr som øker med det antall dager ankeforhandlingen varer. Lagmannsretten har beregnet inngangsgebyr og tilleggsgebyr for alle tre sakene. Dette betyr at tilleggsgebyret utgjør tre ganger mer enn en ankeforhandling på 15 dager i én sak ville medføre.
- (25) En slik beregning kan tilsynelatende ha støtte i Høyesteretts kjæremålsutvalgs avgjørelse i Rt. 1994 side 669, hvor det ble lagt til grunn at det skulle foretas særskilt gebyrberegning for saker som var forent til felles behandling etter tvistemålsloven § 98 første ledd, og hvor kjæremålsutvalget bemerket at rimelighetshensyn knyttet til belastningen på domstolene eller særlige omstendigheter forbundet med den konkrete forening av sakene ikke kunne være avgjørende. Denne avgjørelsen knytter seg imidlertid til den tidligere ordning, da det bare var ett rettsgebyr, uavhengig av hvor lang tid hovedforhandlingen tok. Ordningen med

inngangsgebyr og tilleggsgebyr ble innført ved lov 14. desember 2001 nr. 96. Bakgrunnen for den differensiering av rettsgebyret som da ble innført, var hensynet til domstolenes ressursbruk; gebyrberegningen skulle reflektere den tid domstolen hadde anvendt på saken. Det er ikke noe i lovforarbeidene som tyder på at lovgiveren overveide hvilken betydning lovendringen ville få for gebyrberegningen ved forening av saker i medhold av tvistemålsloven § 98 første ledd. Utvalget finner imidlertid at en full gebyrberegning for alle sakene, som i Rt. 1994 side 669, ikke lar seg opprettholde under den nye ordning. Riktignok må det beregnes særskilt inngangsgebyr for hver enkelt sak, men det kan bare beregnes ett tilleggsgebyr basert på varigheten av hovedforhandlingen.

- (26) Utvalget ville etter dette finne det rimelig at lagmannsretten vurderer å omgjøre sin gebyrberegning.
- (27) Staten v/Justisdepartementet har påstått seg tilkjent saksomkostninger med 1 500 kroner. Ettersom kjæremålet må avvises, og avvisningsspørsmålet ikke har voldt tvil, må påstanden tas til følge.
- (28) Kjennelsen er enstemmig.

SLUTNING :

1. Kjæremålet avvises.
2. I saksomkostninger for Høyesteretts kjæremålsutvalg betaler Robert Robertsen 1 500 – ettusenfemhundre – kroner til staten v/Justisdepartementet innen 2 – to – uker fra forkynnelsen av denne kjennelse.

Magnus Matningsdal
(sign.)

Gunnar Aasland
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Riktig utskrift: